

آئونه شرايطي : هر يک ايچون
سنه لکي (۲۷۵) آلتی آيلني
(۱۵۰) ممالك اجنيه ايچون
سنه لکي ۳۲۵ غروشد.

نسخه سي ۵ غروشد .
ايکي نسخه برآراده
(۱۰) غروشد
سنه لکي ۵۲ عدد .

اداره خانه : باب عالي جاده سنده
رشيد افندي خاتمه

اخطارات
آبونه بدلي پشندر .

مسلكه موافق آثار مع المنويه
قبول اولتور . درج ايدله ين
يازيلر اعاده اولتور .

الشيخ صالح

سر ۱۳۳۰

آدره من تبدلنده آريچيه
۵ غروشن کوندرمليدر .

مکتوبلرک امضاري واضح
واوقوناقلي اولسي و آيونه
مره نوسروسي محتوي
بولونسي لازمدر

ممالك اجنيه ايچون آيونه
اولانلرک آدرسلرينک
فرانسجه يازلسي رجا اولتور .

پاره کوندرلديکي زمان نه به
داثر اولديني بيلديرلسي
رجا اولتور

اتبعون اهدکم سبيل ارشاد

صاحب و مدير
اشرف اديب

باش محرر
محمد عاكف

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

جلد ۲۲

۲۷ ايلول ۱۳۳۹

* پچشنبه *

۱۶ صفر ۱۳۴۲

عدد ۵۶۳ - ۵۶۴

آنغليقان کليساسنه جواب

شرع دولات جلدسي طرفنده آنغليقانه کليسانه کوندرمليک اوزره ترفيقات و تاليفات اسلاميه هيئت علميه سي رئيس عالي سي شيخ عبدالعزیز
جاري سي افندي مضر تاليف بربردقدي مبرامه :

ديبه اسلامک خصائصي

۱۱. اللہک عراني اسلامک اک مهم اساسلرندن بری ده : الله
ديبه اسلامده مبر عادلر ؛ انسان اعمال و تصرفاتده مضطر
اولماليوب بالعکس بر اراده به صاحبدرکه تکليفک
مناطی اولان بو اراده طاقت ايله واسباب تيسرک توفريله مشروطدر .
بناء عليه دين اسلام نظرند انسان اراده و اختيار صاحبي در . اراده سنک
ارکانی تماميله موجود اولديني تقدیرده مکلف اولور ؛ اولمادي ني صورتده
اوزرندن تکليف قالفار . بونک ايوندرکه « مسلمانک اوزرندن خطا
و نسيانک » بزده جبر و اکراه ايله ايشلديکي کناهک جزاي رفع
اولونمشدر . - حديث « زيرا اوچنده ده نه اختياري بر قصدي نه ده
مناط تکليف اولان سربست اراده سي يوق .

بوندن بيلتورکه دين اسلام الله طرفندن سوق و جبره قائل دکل .
چونکه اضطراري بر حالده واقع تصرفاتندن و جبر اولنه رق ايشلديکي
افعالندن طولاي بر انساني مؤاخذه فاطر حکيمک عدل کاملنه هيچ
بر زمان صغماز . سطحی نظر اربابندن بر چوغی قضا و قدره قائل
اولان اسلامک حوصله سي اختياره مقرون بر قصدي ، حرر اراده سي

آله ماز ، و همنده بولونيورلر . حال بوکه ايش توهم ايتدکاری کي
دکل . بو موضوعی ايضاح ايچون فيلسوف قاضي ابن الرشيدک غايثله
کورل سوزلری وارکه بوراده اولنری تاخيص ايدم جکيز :
« انسان ايچون اکتساب قدرتي اولمادي ني فرض اولنورسه مأنول
ايديلان قبل القلره قارشي حاضر قللي بولونولسي حقندم کي امر معناسيز
برشي قالير . کذلک زراعت کي ، صنايع کي ، اسباب منافعتک جلبنه
عائد امرده اوله اولور . سو کره ، حرب ، کيجيلک ، طبابت و سائر
کي محافظه نفس و دفع مضررت مقصديله التزام اولونان بوتون صنايع معطل
قاليرکه عقل انساني بونی اصلا قبول ايدم من . بناء عليه شرعک ظاهري
مقصدي جبر ايله تام وحر بر اراده نک شکل متوسطی در ؛ مسئله ده
حق اولان ده بو وسطدر .

کله لم ايضاحنه : جناب حق بزده بر طاقيم قوتلر ياراتمش . بز
بو قوتلره بری بريته ضد اولان شيلری الله ايدم بيلوروز . لکن بو
شيلری الله ايتمک حارجه موجود اولوب فاطر مطلقک بزده مسخر ايتديکي
اسبابک موافقنه و او اسبابی تعويق ايدن عواملک زواله متوط اولديني
ايچون بزله نسبت اولونان افعال ايکي امر ايله بردن تمام اولور .
ديمک بزله نسبت اولونان افعالک ايشلنسي هم بزم اراده منزله ، هم

خارجیہ کی اسباب تمام اولور کہ قدرۃ اللہ دینیلن شی بواسبابدر . سوکرہ ، بواسباب خارجیہ ایشلہ مک ایستہ دیکمز افعالی بالکیز باشنہ اتمام ایتدیکی کی اوکا مانعہ اولہ ماز . بواسباب ایکی امر متقابلدن برنی ارادہ ایتہ مزکہ سببی در . چونکہ ارادہ بر ایشتیاقدر کہ مر ہانکی بر تخیلدن ، یاخود مر ہانکی بر شیتی تصدیقندن حادث اولور . بو تصدیق ایسہ بزم اختیاریمزہ تابع دکلدر . بالعکس ، امور خارجیہ نتیجہ سی اولہ رق بزہ عارض اولمش بر شیدر . مثلاً خارجدن خوشمزہ کیدہ حک برشی کلیر . اوندن بلا اختیار خوشلانیر وکندیسنہ طوغرو کیدرز . کذلک ینہ خارجدن بزہ قاجہ جغمز برشی جاتار . بالاضطرار اونی کریہ کورور وکندیسندن قاجارز . بناء علیہ مملکتک ایکی شقندن برنی ترجیحمزہ مدار اولان ارادہ مز شیمدی کوردیکمز کی امور خارجیہ ایلہ محفوظدر . سوکرہ ، معلوم اولدینی وجہلہ اسباب خارجیہ محدود بر ترتیب ، مسلسل بر نظام اوزرنده یورور کہ اونی قوانین طبیعیہ نک واضی بولونان فاطر ذوالجلال تقدیر بویورمشدر . او حالہ بزم ارادہ مزکہ بواسباب مقدرہ مقضیہ نک موافقی اولمقسنین تمام اولمیان افعالمز تکون و تحققی ایتسی ایچون بواسباب لزوم توفری ضروریدر . بناء علیہ محدود ، مقضی و مقدر اولان بواسبابہ مربوط افعالمزہ بالضرورہ محدود و مقدردر . بوندن باشقہ افعالمزہ ارادہ کی ابدانمزکہ داخلندہ کی اسبابہ دخی باغیدر ؟ طبق ارادہ نک اسباب خارجیہ ارتباطی کی . شو حالہ انساندن افعالک مابہ الصدوری اولان او محدود نظام کہ بدنک داخلندہ و خارجندہ بولونان اسبابکدہ نظامیدر ، ایشتہ جناب حقک عبادی ایچون یازدینی قضا و قدر بودر . شو ایضا خاتندن ناصیل اکتساب قدرتنک بولوندینی و ناصیل اولوبدہ بوتون نتایج مکتسبہ سی اولجہ سبق ایدن قضا و قدرلہ اولدینی آکلاشیلمشدر . دیمک انساندن صادر اولان افعال نہ بالکیز ارادہ انسانیہ نک نتیجہ سی ، نہدہ بالکیز اسباب خارجیہ نک نتیجہ سی دکلدر . بزم ارادہ مزلہ ایشلیدیکمز ایشلر ایکسینک بردن وجودیلہ تمام اولیور .

معلومدر کہ بدنک داخلندہ کی اسباب قوای طبیعیہ نک نتایجیدر . بو قوتلر ذی حیات مخلوقاتک اجسامندہ او اجسامی اداره ایتک اوزرہ جناب حق طرفندن خلق اولونمشدر . شاید حیوانانک ، نباتانک ، اجسامندہ بولونان قوتلرلہ بو عالمہ سریان ایدن قوتلر موجود اولماسہیدی هیچ بری ایچون کوزیوموب آجنجہ قدر بقا مکانی اولماردی . (ان الله یسک السموات والارض ان تزولا ولئن زالتا ان امسکهما من احد من بعدہ - سورہ فاطر) ۱۰

افعال انسانیہ نک تحققی ایچون مقتضی رکندر دن بری اولان اسباب ۱ [الله کوکاری دیری طوتوب زوالہ ایرمکدن قورویور . یمین ایدرم کہ شاید زوالہ ایرسلر اوندن باشقہ کیسہ جیقوبدہ بولری طوتہ ماز .

خارجیہ ناصیل جناب حق مارفندن تقدیر بویورولان محدودات جملہ سندن ایسہ بدنک داخلندہ اولوب فیکرک ، ارادہ نک ، حسک مصدری بولونان قوای داخلندہ اولجہ مقدرات الہیہ دندر . انسانک ارادہ سی برایشک وجود بولماسنہ تعلق ایدر . شیمدی بو وجود بولان ایش انسانک کسب وسعی نتیجہ سی اولقلہ برابر اللہک امر و تکوینی الہدر . بونک مثالی : چیغی طوبراغی سورر ، دوزلر ، قوۃ انبائیہ سی آرتیرہ حق شیلرلہ قاریشیدر دقندن سوکرہ ایچنہ تخمی آثار . لکن او تخمی فیلیزلندیرن ، باشقلاندیران ، قات قات آرتیران ینہ الہدر . بونک دیکر رجوق نظیرلری دہ بویلدہر . ایشتہ (والله خلقکم وما تعملون - سورہ صافات) ۱ [(وخلق کل شیء فقدرہ تقدیراً - سورہ فرقان) ۲] آیت کریمہ لرلہ قصد اولونان معنی بودر . «خلق» کلمہ سی لسان عربدہ «تقدیر و تفصیل» دن باشقہ برنی اولماسنہ کورہ اشیانک خاقی دیمک تقدیر و تحدیدی دیمک اولور کہ او اشیائی احاطہ ایدن علل و اسباب و شرائطہ مطابق اولور ؛ باشقہ درلو اولہ ماز) یوقسہ قوللرندن برنی برایشہ جبرایدوبدہ سوکرہ اوایشی ایچون یایدیغندن طولانی معاقبہدہ بولونمق حاشا جناب حق ایچون متصور دکلدر . چونکہ اللہ هیچ بر شیدہ ظلم ایتمز . (وما ربک بظلام للعبید - سورہ فصلت) ۳] بویلدہ بر سوزی الہی طائمانان ، عدل الہینک درجہ سندن خبردار اولمیان کیسہ دن باشقہ سی ناصیل سویلہ بیلیر ؟ (شهد الله انه لا اله الا هو والملئکه واولو العلم قائما بالقسط لا اله الا هو العزيز الحكيم - سورہ عمران) ۴]

ایشتہ پیغمبرلہ صحابہ و تاریخ اسلامک ایلک عصرلرنده کن مسلمانلرہ کورہ قضا و قدرک معناسی بو . بو او معیار کہ عدالت الہیہ نک مرتبہ سی کندیسیلہ تقدیر اولتور . بو اونور کہ مسلمانلر فجر فیاضی ایچندن عصرلر جہ یورویہرک اسیر امتلری آزاد ایتدیلر ؟ طارغین سینلری باریشدیردیلر ؟ مختلف عرقلر ، متنوع جنسلر ، متفاوت طبقہ لر آرمسندہ اخوتلر ، محبتلر وجودہ کتیردیلر . بو اونور کہ اوکلرینہ دوشہرک مسلمانلری مشرقلرہ ، مغربلرہ کونوردی دہ بوتون جہانی قاپلایان جہالت بولوطلری ، ظلم سیسلری اوسایہدہ تارمار ایلدیلر . بر عصرلق زمان ایچندہ اقصابی شبرقدن اقصابی غربہ قادر بوتون اقطار عالم ، تکمیل اقوام و امم دین ، لسان ، اخلاق ، آداب ، احکام اعتباریلہ بر یورد کسیددی ، بر امت اولدی . سوکرہ ، نظاملری ، اجتماعی حیاتلری ، عرفانلری ، علملری دہ برلشمہ یہ باشلادی . بر حالہ کہ او عالمی دولاشان سیاحلر - ظواہر طبیعیہ سی آرمسندہ کی فرق

- ۱ [الله مزیدی یاراتدی ، سزک ایشلہ دکلریکزی دہ .
- ۲ [هر شیتی یارادہ رق اک ایچنہ نقطہ لرینہ وارنجہ قدر تقدیر ایتدی .
- ۳ [قوللری حقندہ ربک اصلا ظالم دکلدر .
- ۴ [الله شاهد ، ملکر شاهد ، علم صاحب لری شاهد کہ اوندن باشقہ الله یوقدر . هر آن عدل ایلہ قائمدر . اوندن باشقہ الله یوقدر . عزیزدرہ حکیمدر .

ایدیورسه سزلی ده ایدردی . . باقسه کز آ، آج کدیورلر، ۱] حدیث شریفندن مقصود اولان معناده بودر .

پیغمبریمز دیمک ایسته بورلرکه : قوشلر رزقی آراشدیرمق ایچون یواسندن چیقوب کیدیور . او قدرتنک تعلق ایتدیکی اسبابی استکمال ایتدکدن صوکره جناب حقه اوکا قدرتی داخلند اولمایان دیگر اسبابی احضار ایدیور . شو حالده قوشلر کی حرکت ایدنلری الله اومعادینی جهتن مرزوق ایدر . « توکل ایدنه الله کافدر؛ شبهه یوقدرکه اللهک مرادی یرنی بولور؛ الله هرشی ایچون بروقت ، بر مقدار تقدیر بویورمشدر . »

برده انسان اسبابک کنديسنه کزلی قالانلری بیلهمیه چکی ایچون ، دین اسلام ییلغینلق ساقه سیله یأسه دوشمه مینی وخیت وحرمان قارشیننده امید کیسمه مینی امر ایتدکدن باشقه مسلمانلری سی اوزرنده اصراره وموقیتله نتیجه لهنه یی مجاهده لری تکراره تشویق ایدیور . زیرا پک مأمولدرکه نهایت اراده لری علام الفیوبه آشکاراولان اسباب حقیقه ومؤثرات صحیحهنه اقران ایدرده بوصورته مقصدلری حصوله کلیورر . بونک ایچوندرکه قرآن حکیم بر جوق آیات کریمه سیله مسلمانلری امید سزلکدن تحذیر ایدیور؛ یأسک کفاره یاقیشیر خصائلدن اولدیغی بیلدیریور : (لایأس من روح الله الا القوم الکافرون — سورة یوسف) ۲] (ومن یقظ من رحمة ربه الا الفضالون — سورة حجر) ۳] « ولاتهنوا ولا تحزنوا واتم الا علون — سورة عمران) ۴] (والله معکم ولن یترکم اعمالکم ولانبطلوا اعمالکم — سورة محمد) ۵] .

ذاتاً مسلمانلر اسبابه توسل ایتمکسزین التزام اولنان تفویض مجردک مذموم بر حاقندن باشقه برشی اولمادیغنده ، بناء علیه حرام اولدیغنده متفقدلر . واقعا هیچ بر دینده ، هیچ بر امتده اکسیک اولمایان متصوفه ک بر قسمی بو خصوصده دورلو دورلو مسلکله صایدیلرده ییغین ییغین باطل تلقیلری ، سورو سورو ضلالتلری خلقه خوش کوسترک صورتیه صوک عصرلرده بر جوق انسانلری دنیا اوغورنده سی مجاهده دن آلیقویدیلر . حتی فانی ، باقی هرایکی حیانت سعادت کافل اوله جق علوم صحیحه یی تحصیل ایتیه ، حتی طوغرودن طوغرویه دین اسلامک اعتلاسنه یاردیمده بولونمايه مانع اولدیلر .

۱] « لو توکلتم علی الله حق التوکل لرزقکم کما یزق الطیر تغدو خلاصا وتروح بظاناً »

۲] « کافرلردن باشقه سی اللهک عنایتندن امیدینی کسه من . »

۳] « ضلاله دوشمش اولانلردن باشقه کیم مبودینک رحمتدن امیدینی کسه بیلیر ؟ »

۴] « کرچکدن مؤمن ایسه کز مطلقا غالبکسز ، او حالده فتور کتیرمیکز ، اندیشه دوشمیکز . »

۵] « الله سزکله برابر دورو هیچ بر زمان اعمال کیزی قوتدن دوشورمه چکدر . . اعمال کیزی ابطال ایتیکز . »

عینی قوروی وجوده کترین آغاچلرک کوستره بیله چکی تفاوتی کچمه یی . یکپاره بر کتله آرمهنده دولاشد قلیرنی ظن ایدیوردی . وبوقادر مختلف عنصرلردن ، متنوع جاعتلردن تشککل ایدن بر معظم اکاک اجزاسی عینی عانله ک اولادی یئنده کوروله جک مخالفدن فضله سی کوستر بوردی . او حالده اساسات اسلامیه دن بری تشککل ایدن قضا بقدر عقیده سی هیچده او عقیده دکل که انسانک اللرینه ، آفاقلرینه زنجیری اورسونده مقدرات الهیه قاصیرغه لر بیله شیمدی چته ، شیمدی جهنمه سورو کلنمک اوزره قضای تصادفک اورته سنه بیراقیورمش اولسون .

قضا وقدر عقیده سیله درکه هر مسلمان کنديسنک مختار بر اراده صاحبی اولدیغنه و او اراده ک مقتضیاتنه کوره حرکت وتصرفده بولوندیغنه معتقددر . یالکیز بر شیه داهام معتقددرکه اوده نه ماهیت، نه مقدارینی قاوارایه مایه جفی بر طاقم علل واسباب مؤثره مایله کنديسنی هر طرفدن قوشامش بر اللهک موجود اولدیغی ، بناء علیه مقاصدینک حصولی واراده سنک تحققی او علل واسباب ایله قائم بولوندیغیدر .

او حالده مسلمان یقیناً بیلیرکه یالکیز اوله رق مطالعه ایدلیدیکی تقدیرده انسانک اراده سیده او احصا واستقصاسنه امکان اولمایان علل ومؤثراتک بریدر ، باشقه برشی دکلدر . بوندن دولاییدزکه هر زمان مسلمانک قلبی کائناتی ابداع ایدن ، اسباب ومسیبانه بونظامی ویرن فاطر ذوالجلاله متوجه بولونور ؛ هیچ بر قوت ، هیچ بر سلطنت کنديسنی غروره سوق ایتدیکی کی نه ثروت ، نه ده اقبال اونک عدل الهی یی ایسته سنه مانع اولماز .

مسلمان بیلیرکه اراده سیده ، اختیاریده ، مجاهده سیده کنديسنی هر طرفدن قوشامش بولنان اوطانیدیغی و طانیدیغی علل ومؤثراتک یایی باشنده آنجاق محدود برسیدن ، جایز بر مؤثردن باشقه برشی دکل ، اونک ایچون مطالبنه متصل مجهودینی بذل ایله والیده کی اسباب مؤثره یی استخدام ایله وارمق ایستر . بونکله برابر یوقازیده سولیدیکمز او مجهول مؤثراتک وجودینی بیلیدیکی ایچونده نتیجه ک قطعیتنه حکم ایده من . بناء علیه ایشی اوغورنده کوجک بیدیکی اسباب استکماله صوک درجه یه قدار چالیشمقله برابر املک تحققی ایچون ضروری اولان اویله مدیدیکی اسبابی کنديسنه احضار ایتیه سی قادر ذوالجلالدن ایستر طورور .

ایشته اسلامک توکلدن قصد ایتدیکی معنی . ایشته کلوبده « یارسول الله ، دودمی کوستکلیه می می ، یوقسه توکل ایدوب بیراقیم می ؟ » دین بدوی یه علیه الصلاة والسلام افندیمزک « اوکجه کوستکله ، صوکره توکل ایت . » دیدکلری زمان مراد ایتدکلری معنی . (فاذا عزمت فتوکل علی الله — سورة عمران) ۱] آیت کریمه سیله « الله کرکی کی توکل ایتمش اولسه یدیکز قوشلری ناصیل مرزوق

۱] « برکرده عزم ایتدکمی ، آرتیق الله توکل ایت . »

ایشته اسلامك ماهيتی تدقيق ايتمهش ، اونك بارلاق ماضيی حقنده وقوف ايدنجه مش كيمسه لری بويته آلانلر هپ متصوفه آره سنده کی بو فسد کروهدر . اويله ظن ايدیلور که نسللردن بری مسلمانلرک کری قالماسنه سبب قضا وقدر عقیده سنه قائل وتفویض وتوکل ایله آمر اولان دینلریدر . زیرا اويله بیلینور که قضا وقدردن مراد جبردر ، توکل وتفویضك معناسی ده اسبابه توسلی بیراقرق کوك یوزندن رزق اینسنی بکله مکدر !

آتمش سنه یه یاقین بر زماندن بریدر که مسلمانلر آره سندن فکر اصلاح ایله یتیشمش کیمسه لر متصوفه نك بو مغفل طاقیمی یوزندن عقائدك اوغرا دینی تعشیشاتی خلقه کوسترمه یه باشلادیلر . صوکره ، قرآنی ، سیرت رسولی ، سیرت صحابه یی بیلیمك وآرقه دن کلن بویوک حکومات اسلامیه نك تاریخچه واقف اولماق سببیه جبره صابان قفاری اومذهب ضلالتك لکلرندن قورتارمه یه چالیشدیلر . بناء علیه بوکون خواص شویله طور-ون ، عوام ایچنده بیله هان کیمسه کورولر که جبریه مذهبه سالک اولسونده اوکی ضلالتلره دایانه رق اسبابی معطل بیراقسین ؛ حیات ایچین ضروری اولان مجاهده یه التفات ایتسین .

بونکله برابر یاقین بر مستقبل بوتون عالمه کوستره جکدر که اسلامه بدایت ظهورنده صاحب اولدینی اویوکسک سیرتی یکیدن ویره جک ؛ مسلمانلری علم ، عمل ، سعی ، ثبات ، عزم ، فداکارلق کی شیلرده سلسف صالحلرینک ایزنجیه کیمه یه تشویق ایده جک بر عقیده وارسه آنجاق قضا وقدر ، تفویض وتوکل عقیده سیدر . یوقسه بو عقیده ، ظن اولوندینی کی نه حیات مدنیه نك ارکاتی بیقان تخریبکار برآلت ، نه ده اقوام اسلامیه یی ترقیدن وسعی وعمل ساحه لرنده دیکر امتلره مسابقه دن آلیقویان برکوستک دکدر .

رؤیت هلال مشرعی

۲

فاضل محترم فطین افندی مضرته

رؤیت هلال مشله سی حکم هیئتک قطعی قرضیه سی اوزرینه تعقیب ایتدیکی مناقشات فقهیه نك جریاندن بارز بر صورتده آکلا - شلمقده در . ذکر اولنان رساله ده ابن عابدین مرحوم وضع مشله یی نقلا ایدرکن ریاضی ماهی حائز حساب مشله سی حالده شویله :

۱ - هلالک وجودی قطعی ، رؤیتی ممنوع

۲ - هم وجودی وهم رؤیتی قطعی

۳ - وجودی قطعی ، رؤیتی جائز (یعنی محتمل)

دیهه اوج شق اوزرینه تاجیص ایتمش وحکم حسابك اوچنده

شمولتی نظردقه آلدقندن صوکره حکم شرعی یی تدقيق ایله مشدر . واصل اولدینی نتیجه ده ، آکلا شدی که بو خصوصده اعتماد ، علماء نجوم وحسابك اقواله دکدر . چونکه شرع شریف ، شهر رمضانده صیامك وجوبی قواعد فله کیه یه دکل ، و بته تعلیق ایله مش اولدیغندن بو بایده حساب اعتبار ایله مه مشدر . بناء علیه حساب ایله صیام واجب اوله میه چی کی شهود وشهادته معارضه ده جائز دکدر . زمینده اداره کلام ایدرکن حساب اعتماد واعتبار ایدلریکی درمیان ایتمه سندن احتمال که ذات طایلری مدلول قیسنه نظراً بر عدم اعتماد تلقی بیورمشسکزددر . حال بو که بوراده کی عدم اعتماد تعیرندن مقصد حکم هیئتک قیمت علمیه سی سویله مک اولیوب اثبات رمضان واجباب صیام نقطه نظرندن مدار استناد اولمدیغی بیان ایتدکدر . فی الواقع سببک بیلدیزلری نه قدر بارلاق اولورسه اولسون محله یه رمضان اعلان ایدن اولنر اولیه جق ، بلکه بزم محله مسجدینک طونوق قندیللری اوله جقدر . چونکه علم هیأت هلالک موجودیتی تحری ایده جک ، شرع ایسه صیامك وجوبی تحری ایله جکدر . بناء علیه حسابك قطعی مسلم اولدینی حالده وجوب صیامده اعتماد واستناد شرعی یی حائز اوله مامسی تناقض کی تصور اولناملیدر .

اگر حساب نفسنده قطعی کورولسه ایدی ، استدلال طایلرینک عکسنه اوله رق افطار وسجور واوقات صلات کی تحری واستدلاله مسامح شرعی بولان یرلرده اعتباره مظهر اولمازدی . اورالرده مظهر اعتماد اوله بیلیم یی علم هیأتدن آلدینی قوت سایه سنده دکل ، ینه شریعتدن آلدینی اعتبار سایه سنده در . چونکه بونلرده مناط شرعی آتیا عرض ایده جکم وجهله مساعددر .

بوراده حکم شرعینک علتی مطالعه ایده بیلیمك ایچون اول امرده بعض اساسات اصولیه ملاحظه سنه لزوم حاصل اولدی ظن ایدیورم . معلوم عالیبریدر که تشریع باشقه ، اجتهاد باشقه در . تشریع یالکیز عالمی اولیوب ارادی قیمتی ده حائزدر . اجتهاد ایسه بر علم ، بر فن مشله سیدر . تشریع ، وضع احکام وضع علل وشروط احکامدر . وضع احکام نقطه نظرندن تشریع بر امر ارادیدر . بونک ایچون اصل تکلیف جبریدر دیرلر . عین زمانده احکام موضوعه نك علل وشروطنه ربطی ومناسبات عمومیه نك تنظیمی نقطه نظرندن ده علمیدر . حیثیت اولی اعتباریه احکام ، شارعک ، وضع قانونک اراده ویانته متوقف اولدیغندن یالکیز تقلید مستبان اوله بیلر . ایکنجی حیثیته ایسه علل واسباب شروطک ارتباطی . مطلوب اولدیغندن علمك حوزه صلاحیته کیر . بوندن دولاییدر که کرب عام فقه و کرب بتون علوم حقوقیه بویکی نقطه نظری جمع ایتک مجبوریتده در . بر حکم شرعینک دیا بر ماده قانونیه نك علمیتدن غافل اولان بر حاکم ، او حکمی ، او ماده یی